

101
MISTINĖ
LIETUVOS
VIETA

OBUOLYS

1 0 1
MISTINĖ
LIETUVOS
VIETA

TURINYS

GEOGRAFIJA

1. Stelmužės ąžuolas	11
2. Šiluva	15
3. Šatrijos piliakalnis	18
4. Mergakalnis	21
5. Naurasilių akmenys	23
6. Šepetos pelkė	25
7. Sveikatos versmė	28
8. Sartų ežeras	30
9. Kryžių kalnas	32
10. Peleniškių piliakalnis	34
11. Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo vieta	36
12. Velnio akmuo	39
13. Papilė	41
14. Nuodėmių dauba, Griekų liepa	43
15. Didžiųjų Burbiškių piliakalnis	46
16. Kairiškių šventvietė	49
17. Puokės akmuo	51
18. Virmėnų alkakalnis	53
19. Varputėnų ozas	55
20. Svilės šaltiniai	57
21. Napoleono pušis	59

TURINYS

22. Bubių piliakalnis	61
23. Žemaičių Kalvarija	63
24. Apulė	66
25. Alkupio alkakalnis	68
26. Bulotiškio akmuo	70
27. Treigių piliakalnis	72
28. Velnio Sostas	74
29. Guostagalio akmuo	76
30. Gedimino kapas	78
31. Švento ežeras	80
32. Bielskio kalnas	82
33. Dovilų piliakalnis	84
34. Rojus	86
35. Maironių koplyčia	88
36. Verkiai	90
37. Žvėrynas	92
38. Raganų gelmė	94
39. Pučkorių atodanga	96
40. Karvės ola	98
41. Laumės pėda	100
42. Olando kepurė	102
43. Žadeikonių ąžuolas	104
44. Žąsino kalnas	106
45. Džiuginėnų kaimas	108
46. Rumbonių piliakalnis	110
47. Raguviškių akmuo	112
48. Užkeikta merga	113
49. Auksūdžio piliakalnis	115
50. Prystovų akmuo	117
51. Birutės kalnas	119

TURINYS

52. Raganos uosis	121
53. Visgaudžių akmuo	123
54. Luokavos piliakalnis	124
55. Velniapilio ola (Velniapilis)	126
56. Verkšionių akmenys	129
57. Rambyno kalva	131
58. Dysnai	134
59. Raizgių alkakalnis	135
60. Sandariškių ažuolas	137
61. Rėkyvos ežeras	139

ARCHITEKTŪRA

62. Repninių koplyčia	143
63. Verkių dvaras	145
64. Pakruojos dvaras	147
65. Siesikų pilis	149
66. Beržėnų dvaras	152
67. Skulptūra „Mūzų šventė“	154
68. Gvaldų miško koplyčia	156
69. Rietavas	158
70. Trijų Kryžių kalnas	160
71. Dievo Perkūno šventykla	162
72. Vilniaus Šv. Stanislovo ir Šv. Vladislovo arkikatedra bazilika	164
73. Šventojo Kazimiero koplyčia	167
74. Valavičių koplyčia	169
75. Abakų koplyčia	171
76. Pievėnų Nukryžiuotojo Jėzaus bažnyčia	172
77. Prezidentūros rūmai	174

TURINYS

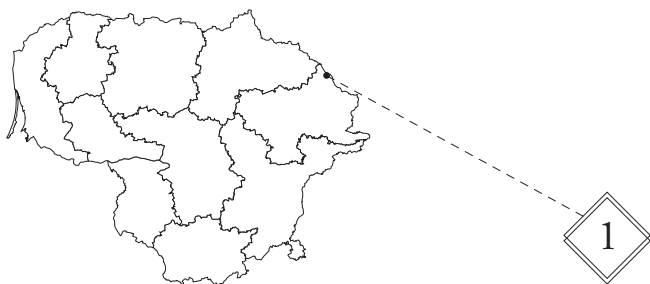
78. Vilniaus Žalioji tiltas	176
79. Pranciškaus Skorinos knygų spaustuė	178
80. Šv. Petro ir Povilo baėnyčia	181
81. Paėaislio vienuolyno ansamblis	183
82. Lygumai	186
83. Uėvenėio dvaras	188
84. Antazavės dvaras	190
85. Birėų pilis	193
86. Norviliėkių pilis	195
87. Joniėkėlio dvaras	197
88. Paraėnių dvaras	199
89. Kauno pilis	201
90. Paėėerių dvaras	204

ISTORIJA

91. Vilniaus pilis	209
92. Taleriai	211
93. Vilniaus miesto herbas	213
94. Mergelės Marijos paveikslas	215
95. Baziliskas	218
96. Kaunas	220
97. Adomo Mickevičiaus slėnis	222
98. Radviliėkis	224
99. Helenos Mniszek romanas „Raupsuotoji“	226
100. Profesorius Augustas Liudvikas Bekiu	229
101. Barbora Žagarietė	231

GEOGRAFIJA

STELMUŽĖS ĄŽUOLAS

Zarasų rajone įsikūrusiame Stelmužės kaime augantis Stelmužės ąžuolas laikomas seniausiu ir storiausiu ąžuolu Lietuvoje ir vienu seniausių ąžuolų Europoje.

Spėjama, kad Stelmužės ąžuolo amžius gali siekti 1500–2000 metų. Šis galiūnas auga senajame Stelmužės dvaro parke ir yra neatsiejama jo dalis. Šalia ąžuolo iš karto pastebima unikali 1650 m. statyta medinė Viešpaties Jėzaus Kryžiaus bažnyčia, kurioje dabar įrengtas bažnytinio meno muziejus.

Stelmužės ąžuolas matęs tikrai nemažai – prie jo atjodavo Lietuvos kunigaikščiai, kryžiuočių ir kalavijuočių riteriai, o drevėje rasti žmogaus griaučiai ir prancūziškas šautuvas byloja, kad šis ąžuolas – vieno iš Napoleono karių tikriausiai buvo naudojamas kaip slėptuvė.

Pagonybės laikais po šio ąžuolo šakomis vykdavo baltiškos apeigos, degdavo šventoji ugnis, buvo meldžiamasi, aukojamos aukos dievams, deginami aukurai.

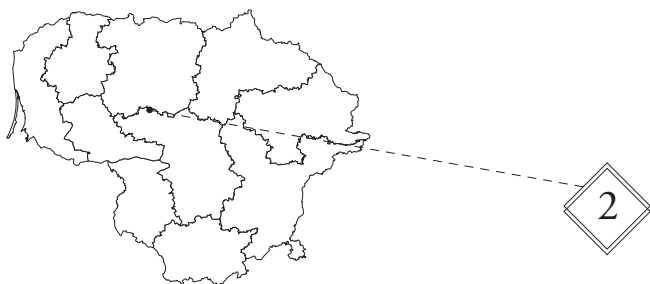
Legenda byloja, kad per šio žymaus ąžuolo drevę buvo galima nusileisti į požemio pasaulį, kad po jo šaknimis gali būti lobis.

Niekas negali tiksliai pasakyti, kas nutiko su medžio viršūne. Legendos byloja, kad ją baudžiauninkai panaudojo užtvėrdami kelią piktajam carui, kad šis negalėtų pravažiuoti. Baudžiauninkai norėję carą pamokyti už tai, kad šis nepriverstė Stelmužės dvarininko atleisti valstiečius nuo baudžiavos, nors kitur baudžiava jau seniai buvo panaikinta.

Pasak dar vienos legendos, kadaise toje vietoje gyvenęs milžinas nutarė ant pravažiuojančio caro karietos nuversti ąžuolą, tačiau jam nepavyko – kitas vietinis stipruolis sulaikė krentantį ąžuolą ir išgelbėjo carą. Tačiau šis buvo nedėkingas ir neatkreipė dėmesio, nuo kokios nelaimės buvo apsaugotas, tiesiog ėmė ir nurūko savais

keliais. Stipruolis nenorėjo visko taip palikti, pasivijo carą ir griebė už kariatos rato – pusė ratlankio taip ir liko jo saujoje. Manoma, kad galbūt todėl Stelmužės dvaro herbe buvo vaizduojama pusė vežimo ratlankio.

ŠILUVA

Šiluva – miestelis, pradėjęs kurtis dar XV a. Dabartinis miestelio pavadinimas nėra pirmasis, anksčiau ši gyvenvietė vadinosi Būda. Kadaise šioje vietoje buvo apdirbama mediena, o darbininkams buvo pastatytos būdos, kuriose jie galėdavo gyventi. Nuo to ir kilo pavadinimas, kuris bėgant metams ir tikriausiai būdoms virstant namams, pakito ir prigijo Šilai, o vėliau ir Šiluva.

Apie 1608 m. šalia miestelio gyvulius ganiusiems piemenims apsireiškė Mergelė Marija su Kūdikieliu ant rankų (jie pavaizduoti miestelio herbe). Įvykis buvo dokumentuotas ir oficialiai pripažintas Bažnyčios. Šiluva yra viena iš

penkių vietų Europoje, kurioje pasirodė Marija.

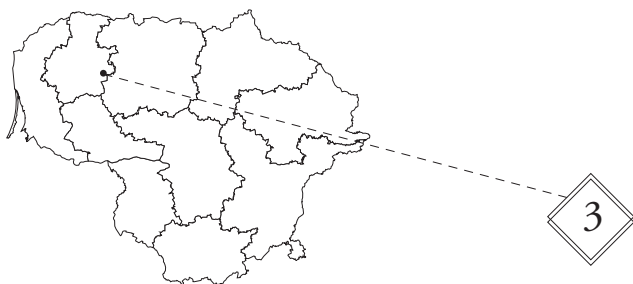
Pasakojama, kad viename netolimame kaime gyveno aklas šimtmetis senolis. Jis prisiminė, kad maždaug toje vietoje, kur apsireiškusi Marija, kadaise buvo katalikų bažnyčia. Atvestas į apsireiškimo

vieta, senolis staiga praregėjo ir parodė, kur buvo užkasta skrynja su bažnytiniais daiktais. Pradėjus ieškoti, toje vietoje tikrai buvo surasti dokumentai, įrodantys katalikų teises į Šiluvos parapijos žemes. Ten pat buvo rastas ir Švč. Mergelės Marijos paveikslas. Vėliau toje vietoje buvo pastatyta bažnyčia – Švč. Mergelės Marijos gimimo bazilika. Pastatyta 1760–1775 m., ši bažnyčia laikoma vienu iš paskutinių tokio

vientiso vėlyvojo baroko sakralinės architektūros paminklu, kurio viduje išsaugotas daugiau nei du šimtmečius nepakitęs vidaus dekoras. Bažnyčios interjerą kūrė Italijoje mokėsis skulptorius Mykolas Podchaiskis.

1993 m. Šiluvoje lankėsi popiežius Jonas Paulius II.

ŠATRIJOS PILIAKALNIS

Žemaitijoje, Telšių rajone, prie Pašatrijos kaimo iš tolo matosi Šatrijos piliakalnis, kurio apylinkėse įsteigtas Šatrijos kraštovaizdžio draustinis. Piliakalnis įrengtas vienoje aukščiausių Žemaitijos kalvų, geru oru galima apžvelgti apylinkes iki 30 km atstumu. Ant kalno yra aukuras, prie kurio ir dabar rengiamos žemaičių šventės, tradicijomis tapusios ugnies deivės Gabijos pagerbimo apeigos.

Legenda byloja, kad senų senovėje ėjo milžinas, prisipylęs pilnas kišenes žemių, bet pavargo ir

atsigulęs užmigo. Tuo metu pribėgo pelės ir pragraužė jo kišenes, iš kurių žemės išbyrėjo. Pabudęs milžinas labai supyko ir suriko: „Nenaudėlės, kad duosiu su šatra!“ Iš tų išbyrėjusių žemių atsiradęs kalnas buvo pavadintas Šatrija. Būtent čia buvo viena svarbiausių Žemaitijos šventaviečių. Kalvoje buvo rasti tokie archeologiniai radiniai, kaip degintiniai kapai, laidojimo urnos, ašariniai puodeliai, dubeniuoti akmenys, gintaro ir stiklo papuošalai, akmeniniai kirvukai. XIV a. kalvos viršuje stovėjo medinė pilis, čia galėjo būti vienas svarbiausių pagonių tikėjimo centrų, sunaikintų Lietuvoje įvedus krikščionybę.

**ĮSIGYKITE
KNYGĄ DABAR**

obuolys.lt